

PRIJEDLOG ZAKONA O POSEBNOM POREZU NA PLAĆE, MIROVINE I DRUGE PRIMITKE

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. u vezi sa člankom 16. i 51. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

a) Ocjena stanja

Povod za donošenje ovoga Zakona je gospodarska situacija u Republici Hrvatskoj u kojoj su zbog ekonomske i financijske krize prihodi Državnog proračuna znatno manji od potreba za uobičajeno financiranje svih javnih obveza, uključivo i mirovinskog osiguranja.

Svijet je prošle godine zahvatila financijska kriza, koja se krajem 2008, a posebice početkom 2009. godine počela prelijevati na realni sektor. Globalna gospodarstvena kriza očitovala se u negativnim stopama gospodarskog rasta diljem Europe i svijeta. Hrvatska također osjeća posljedice te krize, odnosno pad gospodarstvenih aktivnosti, što se očitovalo smanjenjem gospodarskog rasta od 6,7% u prvom tromjesečju 2009. godine. Prije svega, taj se pad aktivnosti manifestirao kao posljedica smanjenja potrošnje, ali i kao pad industrijske proizvodnje, građevinarstva, kao i robne razmjene s inozemstvom.

Ovakva kretanja ogledaju se u prikupljanju prihoda državnog proračuna koji bilježe pad na međugodišnjoj razini. Iz navedenih razloga opravdano je u vremenu trajanja negativnih kretanja djelovati kako na rashodnu tako i na prihodnu stranu proračuna s ciljem da se javne financije usklade s realnim mogućnostima.

Stoga se pokazala prijeka potreba za ostvarivanjem ušteda, gdje god je to moguće, uključujući tu i područja plaća i mirovinskog osiguranja. U tu svrhu, predloženim Zakonom bi se za

razdoblje od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do 31. prosinca 2010. godine primjenjivao poseban porez na plaće i mirovine, uključujući obustavu usklađivanja mirovina radi smanjivanja ukupnih rashoda državnog proračuna.

b) Pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predloženim Zakonom, u pravni sustav u razdoblju do 31. prosinca 2010. uvodi se poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke te obustava usklađivanja mirovina prema odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju, radi povećanja prihoda i smanjenja ukupnih rashoda u Državnom proračunu.

Uvođenje posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke te obustava usklađivanja mirovina temelji se na načelima pravednosti, jednakosti i razmjernosti iz članaka 16. i 51. Ustava Republike Hrvatske prema kojima je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova razmjerno svojim mogućnostima.

c) Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći

Donošenjem i primjenom ovoga Zakona cijeni se da će se posebnim porezom na plaće i mirovine, kao i neusklađivanjem mirovina, u 2009. i 2010. godini ostvariti dodatni prihodi Državnog proračuna od oko 2 milijarde i 120 milijuna kuna, uz istodobno smanjivanje rashoda Državnog proračuna od oko 630 milijuna kuna.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nisu potrebna posebna sredstva iz državnog proračuna.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“, br. 6/02, 41/02 i 86/08), predlaže se da donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, u cilju gospodarske i fiskalne prilagodbe u svezi s rebalansom državnog proračuna.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POSEBNOM POREZU NA PLAĆE, MIROVINE I DRUGE PRIMITKE

PREDMET ZAKONA

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom, u uvjetima gospodarske krize u Republici Hrvatskoj, određuje poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke za razdoblje od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do 31. prosinca 2010. godine na načelima pravednosti, jednakosti i razmjernosti temeljem kojih je svatko dužan sudjelovati u podmirenju javnih troškova razmjerno svojim mogućnostima.

(2) Ovim se Zakonom određuje i obustava usklađivanja mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju u razdoblju od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2010. godine.

Članak 2.

Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke prihod je Državnog proračuna.

OBVEZNIK OBRAČUNA I PLAĆANJA

Članak 3.

Obveznik obračunavanja, obustavljanja i plaćanja posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke je isplatitelj plaća, mirovina i drugih primitaka.

POREZNA OSNOVICA**Članak 4.**

(1) Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke rezidenata plaća se na:

1. primitke od nesamostalnog rada (plaću i mirovinu) prema Zakonu o porezu na dohodak,
2. primitke od kojih se utvrđuje drugi dohodak prema Zakonu o porezu na dohodak,
3. mirovine na koje se prema Zakonu o porezu na dohodak ne plaća porez na dohodak.

(2) U smislu ovoga Zakona, primicima od kojih se obračunava i plaća poseban porez na plaće smatraju se primici iz stavka 1. točka 1. ovoga članka umanjeni za izdatke uplaćenih doprinosa iz primitka, uplaćene porezno priznate premije osiguranja, predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak.

(3) U smislu ovoga Zakona, primicima od kojih se obračunava i plaća poseban porez na mirovine smatraju se primici iz stavka 1. točka 1. ovoga članka umanjeni za izdatke uplaćenih doprinosa iz primitka, uplaćene porezno priznate premije osiguranja, predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak.

(4) U smislu ovoga Zakona, primicima od kojih se obračunava i plaća poseban porez na druge primitke smatraju se primici iz stavka 1. točke 2. ovoga članka umanjeni za izdatke uplaćenih doprinosa iz primitka, predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak.

(5) U smislu ovoga Zakona primicima od kojih se obračunava i plaća poseban porez na mirovine smatraju se i isplaćene mirovine iz stavka 1. točka 3. ovog članka.

(6) Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke obračunava se i plaća od primitaka iz stavaka 2. do 5., ovoga članka prije obustava na plaću i na mirovinu.

POREZNA STOPA

Članak 5.

(1) Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke plaća se:

1. po stopi od 2% na ukupni iznos plaće, mirovine i drugog primitka iz članka 4. stavaka 2. do 6. ovoga Zakona ako je iznos veći od 3.000,00 kuna, a manji od 6.000,00 kuna ukupno u tijeku jednog mjeseca,
2. po stopi od 4% na ukupni iznos plaće, mirovine i drugog primitka iz članka 4. stavaka 2. do 6. ovoga Zakona ako je iznos veći od 6.000,00 kuna ukupno u tijeku jednog mjeseca.

(2) Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke iz stavka 1. ovoga članka ne plaća se na isplate plaća po sudskim presudama i isplate mirovina za protekla porezna razdoblja, sukladno poreznim propisima, neovisno o iznosu.

NAČIN PLAĆANJA POREZA

Članak 6.

(1) Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke plaća se istodobno sa isplatom plaće, mirovine i drugih primitaka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje može posebni porez na mirovine uplatiti do kraja mjeseca u kojem je mirovina isplaćena.

(3) Isplatitelj je obvezan poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke uplatiti na poseban račun sukladno posebnom propisu.

RAZDOBLJE OBRAČUNA

Članak 7.

Poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke prema ovom Zakonu obračunava se i plaća na sve plaće, mirovine i druge primitke isplaćene u razdoblju od dana stupanja na snagu ovog Zakona do 31. prosinca 2010. godine.

IZVJEŠĆIVANJE

Članak 8.

(1) Isplatitelji plaće, mirovine i drugih primitaka obvezni su o tim isplaćenim primicima i uplaćenom posebnom porezu podnositi Poreznoj upravi propisano izvješće i to do petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) Ovlašćuje se ministar financija da pravilnikom detaljnije propiše način provedbe ovoga Zakona te sadržaj i oblik izvješća iz stavka 1. ovog članka.

(3) Pravilnik iz stavka 2. ovog članka ministar financija donijeti će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

NADZOR

Članak 9.

Nadzor nad primjenom ovog Zakona obavlja Ministarstvo financija - Porezna uprava i Financijska policija.

PRIMJENA DRUGIH PROPISA

Članak 10.

Na postupak pravne zaštite, obnovu postupka, zastaru, obračunavanje, naplatu posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke te vođenje prekršajnog postupka primjenjuju se odredbe Općeg poreznog zakona.

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 11.

(1) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba.

1. ako u propisanom roku iz članka 6. ovoga Zakona ne uplati poseban porez na plaću, mirovinu i drugi primitak.
2. ako u propisanom roku ne dostavi propisano izvješće iz članka 8. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

1. ako u propisanom roku iz članka 6. ovoga Zakona ne uplati poseban porez na plaću, mirovinu i drugi primitak,
2. ako u propisanom roku ne dostavi propisano izvješće iz članka 8. ovoga Zakona.

ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 12.**

U razdoblju važenja ovoga Zakona ne primjenjuje se odredba članka 5. stavak 5., a odredbe članka 81. stavak 2. i 3. i članka 86. Zakona o mirovinskom osiguranju («Narodne novine», br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08) ne primjenjuju se od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2010. godine.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“ i ostaje na snazi do 31. prosinca 2010. godine, s tim što odredba članka 1. stavka 2. ovog Zakona stupa na snagu 1. siječnja 2010. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1.

Ovim člankom propisuje se predmet uređenja ovog Zakona.

Uz članak 2.

U ovom članku određeno je da je poseban porez na plaće, mirovine i drugi dohodak prihod Državnog proračuna.

Uz članak 3.

Ovim člankom propisuje se da je obveznik obračuna, obustave i uplate posebnog poreza na plaću, mirovinu i druge primitke isplatitelj tih primitaka.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisuje se porezna osnovica za obračun posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke.

Posebni porez plaća se na plaću, mirovinu i/ili drugi primitak.

U smislu ovoga Zakona, plaća, mirovina ili drugi primitak jesu primici određeni prema Zakonu o porezu na dohodak. Porezna osnovica jest „neto“ primitak, dakle primitak (plaća, mirovina, drugi primitak) nakon umanjenja za izdatke doprinosa za obvezna osiguranja iz primitka, uplaćene porezno priznate premije osiguranja, predujam poreza na dohodak i prirez porezu na dohodak. Posebni porez plaća se na iznos „neto“ primitka prije svih obustava iz primitka.

Ovom posebnom porezu podliježu i mirovine koje prema Zakonu o porezu na dohodak, ne podliježu oporezivanju.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisuje se iznos primitka na koji se plaća poseban porez na plaću, mirovinu i drugi primitak. Isplaćeni primici do 3.000,00 kuna („neto“ primici) ne podliježu posebnom porezu. U slučaju isplate više primitaka po istom izvoru (plaća ili mirovina ili drugi primitak) od strane istog isplatitelja u tijeku jednog mjeseca, poseban porez plaća se kad iznos primitaka prelazi 3.000,00 kuna ukupno u tijeku jednog mjeseca.

Propisuje se i visina porezne stope po kojoj se obračunava i uplaćuje poseban porez na plaće, mirovine i druge primitke na način da se poreznom stopom od 2% oporezuju plaće, mirovine i drugi primici čiji su iznosi veći od 3.000,00 kuna, a manji od 6.000,00 kuna ukupno u tijeku jednog mjeseca, na ukupan iznos tih plaća, mirovina i drugih primitaka, a da se plaće, mirovine i drugi primici čiji su iznosi veći od 6.000,00 kuna oporezuju stopom od 4% ukupno u tijeku jednoga mjeseca, na ukupan iznos tih plaća, mirovina i drugih primitaka.

Poseban porez ne plaća se na primitke od nesamostalnog rada (plaću) koji se prema odredbama Zakona o porezu na dohodak isplaćuju po sudskim presudama te na mirovine koje se, prema odredbama Zakona o porezu na dohodak, isplaćuju za protekla porezna razdoblja.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuju se rokovi plaćanja posebnog poreza i to istodobno s isplatom primitka. Iznimno, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje posebni porez može uplatiti do kraja mjeseca u kojem su primici isplaćeni.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisuje se razdoblje obračuna posebnog poreza.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuje se obveza izvješćivanja o obračunanom i uplaćenom posebnom porezu. Obvezu izvješćivanja imaju isplatitelji primitaka. O obračunanom i uplaćenom porezu isplatitelji primitaka obvezni su u roku 15 dana po proteku mjeseca u kojem su primici isplaćeni i posebni porez obračunan i uplaćen, izvijestiti Poreznu upravu.

Podrobniji način provedbe ovoga Zakona kao i sadržaj i oblik izvješća ovlašten je propisati ministar financija i to u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuje se da nadzor nad primjenom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo financija, Porezna uprava i Financijska policija.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisuje se primjena posebnih propisa i to Općeg poreznog zakona na postupak pravne zaštite, obnovu postupka, zastaru, obračunavanje, naplatu posebnog poreza na plaće, mirovine i druge primitke te vođenje prekršajnog postupka.

Uz članak 11.

Ovim člankom propisuju se prekršaji i kazne za pravne i fizičke osobe (isplatitelji primitaka) koji su obveznici obračuna i uplate posebnog poreza.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisuje se da se u razdoblju važenja ovoga Zakona ne primjenjuje odredba članka 5. stavak 5. Zakona o mirovinskom osiguranju («Narodne novine», br. 102/98, 127/00, 59/01, 109/01, 147/02, 117/03, 30/04, 177/04, 92/05, 43/07, 79/07, 35/08).

Naime, odredbom članka 5. stavka 5. Zakona o mirovinskom osiguranju određeno je da se korištenje prava određenih tim Zakonom može ograničiti samo u slučajevima i uz uvjete određene tim Zakonom. Budući da se ovdje radi o ograničenju korištenja prava ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (i posebnim propisima) potrebno je navedenu odredbu staviti u mirovanje u razdoblju važenja ovoga Zakona.

U odnosu na odredbe članka 81. stavak 2. i 3. i članak 86. Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je uređena obveza usklađivanja mirovina svakih šest mjeseci propisano je mirovanje ovih odredaba u razdoblju od 1. siječnja 2010. do 31. prosinca 2010. godine u kojem razdoblju se mirovine neće usklađivati.

Uz članak 13.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona i vrijeme njegovog važenja.